

*Ромашко Олег,
старший викладач
кафедри управління підрозділами
Національної гвардії України,
Київський інститут
Національної гвардії України,
підполковник*

БЕЗПЕКА ВІЙСЬКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІД ЧАС ДІЇ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ

Під час дії правового режиму воєнного стану безпека військової діяльності набуває критичного значення, оскільки виникають підвищені ризики для особового складу, цивільного населення та стратегічних об'єктів. Основними проблемами є недосконалість нормативно-правової бази, що регулює військову діяльність у цих умовах, недостатній рівень кібербезпеки, неефективне управління ризиками та недостатня психологічна підготовка військовослужбовців. Ці виклики вимагають комплексного підходу, який включає вдосконалення правового регулювання, впровадження сучасних технологій та підвищення рівня безпеки військових операцій.

Для забезпечення ефективного функціонування держави та її обороноздатності в умовах воєнного стану важливу роль відіграє безпека, яка охоплює всі сфери життєдіяльності – військову, інформаційну, економічну та гуманітарну. Безпека в умовах воєнного стану передбачає реалізацію комплексних заходів, спрямованих на захист особового складу військових формувань, у тому числі Національної гвардії України, цивільного населення, стратегічних об'єктів, а також державних інформаційних ресурсів. Одним із ключових завдань є забезпечення стабільного функціонування оборонного сектору та критичної інфраструктури, що дозволяє мінімізувати ризики, пов'язані з можливими диверсіями, кібератаками, руйнуванням транспортних та енергетичних комунікацій.

Зовнішніми загрозами виступають агресивні дії противника, спрямовані на порушення територіальної цілісності та суверенітету держави. Вони включають прямі військові вторгнення, артилерійські та ракетні удари, диверсійні акти та кібератаки, спрямовані на підірив обороноздатності країни.

Внутрішні загрози становлять серйозний виклик для національної безпеки, оскільки вони можуть дестабілізувати не лише військову сферу, а й суспільство в цілому. Диверсійні та терористичні акти спрямовані на підірив оборонного потенціалу держави, створення хаосу та паніки серед населення, що ускладнює координацію дій військових і правоохоронних органів.

Інформаційні атаки, зокрема поширення дезінформації та кібератаки, здатні підірвати довіру до державних інституцій і деморалізувати як військових, так і цивільне населення. У таких умовах підтримання боєздатності військових підрозділів

потребує не лише фізичної та технічної готовності, а й інформаційної стійкості, психологічної підготовки та ефективної системи управління.

Лише комплексний підхід, що поєднує посилений захист критичної інфраструктури, кібербезпеки та злагоджену роботу всіх силових структур, дозволить ефективно протидіяти внутрішнім загрозам і забезпечити стабільність у країні. Це передбачає забезпечення військовослужбовців необхідними ресурсами, підтримання високого рівня дисципліни, а також дотримання норм безпеки при поводженні зі зброєю та технікою.

Психологічна підготовка військовослужбовців є важливим фактором успішного виконання бойових завдань. В. І. Федорчук-Мороз і Л. Ф. Бондарчук акцентують увагу на необхідності програм психологічної підтримки та реабілітації для зниження рівня стресу та підвищення морального духу особового складу. На нашу думку, ефективними методами психологічної підготовки є моделювання бойових ситуацій, проведення психологічних тренінгів та використання методів когнітивно-поведінкової терапії. Також важливо забезпечити доступ до кваліфікованої психологічної допомоги як у зоні бойових дій, так і після повернення військовослужбовців до мирного життя, що сприяє їхній соціальній адаптації. Нарешті, системний підхід до психологічної підготовки дозволяє підвищити рівень згуртованості військових підрозділів і створює умови для ефективного виконання бойових завдань у складних умовах. Слід зауважити, що важливо також інтегрувати етичні принципи, зокрема дотримання норм міжнародного гуманітарного права та захист прав військовослужбовців і членів їхніх сімей.

У сучасному військовому контексті, де гібридні війни та кіберзагрози стають все більш поширеними, аналіз ризиків повинен враховувати не лише фізичні, але й інформаційні аспекти. Це вимагає інтеграції математичних моделей з аналізом даних про кібербезпеку та інформаційні операції, що дозволяє прогнозувати та запобігати потенційним загрозам в інформаційному просторі.

Захист критичної інфраструктури та інформаційного простору є невід'ємною складовою безпеки військової діяльності. Дослідники наголошують на необхідності розробки національної стратегії кібербезпеки, яка враховує специфіку воєнного стану та передбачає заходи протидії дезінформації та пропаганді.

Безпека військової діяльності в умовах воєнного стану є багатогранним явищем, що охоплює правові, організаційні, технічні та інформаційні аспекти. Ефективне управління військовими ризиками, впровадження сучасних технологій та дотримання міжнародних стандартів безпеки є ключовими елементами підвищення обороноздатності держави. Комплексний підхід, що включає вдосконалення правового регулювання, модернізацію військової техніки, кібербезпеку та психологічну підтримку особового складу, дозволяє мінімізувати загрози та забезпечити стабільність у країні. Особливу роль у цьому процесі відіграє ефективна взаємодія між військовими структурами, державними інституціями та міжнародними партнерами.